

Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή & τον Αθλητισμό-
τόμος 2 (1), 40 - 50
Δημοσιεύτηκε: ? Απριλίου 2003

Inquiries in Sport & Physical Education
Volume 2 (1), 40 - 50
Released: April 15, 2003

Απόψεις Μαθητών Δημοτικού και Γυμνασίου της Θράκης για το Μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας

Ιφιγένεια Σερμάκη, Κατερίνα Παπαδημητρίου, Καλιόπη Δημητρίου & Κυριάκος Ταξιλδάρης
ΤΕΦΑΑ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να καταγράψει τις απόψεις των μαθητών, δημοτικού και γυμνασίου, σχετικά με το μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας. Επιμέρους στόχος ήταν να ελεγχθούν οι διαφορές μεταξύ των δύο βαθμίδων εκπαίδευσης. Το ερωτηματολόγιο συμπλήρωσαν οι μαθητές της Ε' & ΣΤ' τάξης των δημοτικών σχολείων (N=164) και της Α', Β' & Γ' τάξης των γυμνασίων (N=164) της Ξάνθης, Κομοτηνής και Αλεξανδρούπολης. Στους μαθητές του δείγματος δόθηκε, το τροποποιημένο για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας, ερωτηματολόγιο της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ο.Ε.Ο.Α. «Αθήνα 2004». Για τη στατιστική επεξεργασία των δεδομένων έγιναν συγκρίσεις μέσων όρων (t-test), και συχνοτήτων (χ^2). Από τα αποτελέσματα φάνηκε ότι στις περισσότερες ερωτήσεις με κλίμακα τα παιδιά του Δημοτικού έδωσαν τις πιο θετικές απαντήσεις σε αντίθεση με του Γυμνασίου που φάνηκαν να ήταν, αρκετές φορές, επιφυλακτικά. Επίσης οι μαθητές των δύο βαθμίδων εκπαίδευσης διέφεραν στατιστικά σημαντικά μεταξύ τους στις επιλογές τους σχετικά με την θεματική ενότητα που τους άρεσε, τα αθλήματα που πρέπει να απασχολούνται, την βαθμολογία στο μάθημα και την περίοδο της ημέρας που προτιμούσαν να διδάσκεται. Από τα παραπάνω συμπεραίνεται ότι, η Ολυμπιακή Παιδεία βοήθησε τους μαθητές να αποκτήσουν νέες γνώσεις, δεξιότητες, νέους φίλους, ομαδικότητα μέσα σε ένα ευχάριστο και έντονα προσανατολισμένο στη κίνηση και τη μάθηση περιβάλλον. Επίσης, κάλυψε κάποιες από τις αναγκαίες της ελληνικής εκπαίδευσης, οι μαθητές το αποδέχτηκαν πραγματικά και θα ήθελαν να συνεχιστεί η εφαρμογή του προγράμματος και μετά τους Ολυμπιακούς αγώνες.

Λέξεις κλειδιά: *απόψεις μαθητών, ολυμπιακή παιδεία, δημοτικό, γυμνάσιο*

Opinions of Students of Public Primary School and High School of Thrace Regarding the Olympic Education Course

Ifigenia Sermaki, Katerina Papadimitriou, Kaliopi Dimitriou & Kiriakos Taxildaris
Democritus University of Thrace, Department of Physical Education and Sport Science

Abstract

This research was conducted in order to study the opinion of Primary and High school students about the Olympic education course. Students attending the 5th to 6th primary school grade (N=164) and the 1st to 3rd high school grade (N=164) of randomly selected schools residing at the three main cities of Thrace (Xanthi, Komotini and Alexandroupoli) participated in the study. Data were collected using the Athens 2004, Education and Training section Questionnaire, which was slightly modified for the purpose of the study. Frequencies and t-test were used for statistical analysis. According to the results, all the students demonstrated an overall positive opinion for the Olympic education course. The percentage of positive answers however, was significantly higher for primary comparing to higher school graders, which tended to be more reserved and uncertain. All the students gave different answers about the lesson's contents, the sports that must be included in the lesson, the lesson's grading system and the time of the day that the lesson was carried out. It was concluded that that the Olympic education course contributed in the acquirement of new

Διεύθυνση επικοινωνίας: Ιφιγένεια Σερμάκη

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού
7^ο χλμ. Κομοτηνή - Ξάνθη, 69100 Κομοτηνή

e - mail: sermaki@in.gr

knowledge and skills, promoted friendship and moral team play in an environment highly focused on exercise and learning. It seems that this is a course which is truly accepted by the students, complementing the Greek educational system.

Keywords: *students' opinion, Olympic Education, primary school, high school*

Εισαγωγή

Η εμφάνιση σειράς ατυχών περιστατικών και βίαιων γεγονότων στους αθλητικούς χώρους, καθώς και η εκδήλωση τρομοκρατικών ενεργειών στους Ολυμπιακούς Αγώνες, σε συνδυασμό με τη διεξαγωγή πλήθους ερευνών στον αθλητισμό που σχετίζονταν με τη βία και το «ευ αγωνίζεσθε», οδήγησαν στην κινητοποίηση του Παγκόσμιου Αθλητικού Κινήματος και στην ίδρυση επιτροπών για τη μελέτη και την εφαρμογή προγραμμάτων Αθλητικής Παιδείας στα σχολεία. Το 1ο Παγκόσμιο Συνέδριο του Ιδρύματος Ολυμπιακής και Αθλητικής Παιδείας πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα το 1997. Βασικό θέμα του ήταν, η αναγκαιότητα για την εισαγωγή της Ολυμπιακής-Αθλητικής Παιδείας στα σχολεία (Γκιόσος, 2000).

Σύμφωνα με τον Μουντάκη (2000), δεν υπάρχει κανένα μάθημα και καμιά δραστηριότητα που να καλλιεργεί στοχευόμενα αξίες όπως, η αριστεία, η ευγενής άμιλλα, η δικαιοσύνη, η ισότητα, τα ίσα δικαιώματα στη συμμετοχή, η κατανόηση και ο σεβασμός, η ειρήνη και η υγεία. Το μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας ασχολείται με όλες τις παραπάνω αξίες για αυτό μπορεί να θεωρηθεί ως μια ξεχωριστή και αναγκαία παιδαγωγική δραστηριότητα.

Η ολυμπιακή εκπαίδευση, προσαρμοσμένη στο πολιτισμικό περιβάλλον κάθε χώρας, μπορεί να ενισχύσει το εκπαιδευτικό της σύστημα επιτυγχάνοντας τους παιδαγωγικούς στόχους του ολυμπισμού. Η χώρα μας, πρωτοστατώντας αναφορικά με τις παραπάνω ιδέες, εφάρμοσε το πρόγραμμα της Ολυμπιακής Παιδείας στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, κάνοντας πράξη τα πιστεύω της Binder (2001) για τη σταθερή ανάπτυξη και τελειοποίηση του ανθρώπου μέσω του ολυμπισμού. Η άποψη της είναι ότι αυτό επιτυγχάνεται στο σχολικό αθλητισμό συνδυάζοντας την εξάσκηση, την προπόνηση, τον ανταγωνισμό με το δίκαιο παιχνίδι, την υγεία, την περιπέτεια, την κοινωνικότητα, την καλλιτεχνική και δημιουργική ανάπτυξη.

Τα παραπάνω εντάσσονται στους στόχους του μαθήματος της Ολυμπιακής Παιδείας, όπως αυτοί αναφέρονται στην εφημερίδα της κυβέρνησης (2001), και είναι α) η γνωριμία των μαθητών με την αρχαία ελληνική και σύγχρονη ολυμπιακή παράδοση, β) η ενημέρωση για την προετοιμασία της Ελλάδας για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, γ) η κατανόηση της ευεργετικής επίδρασης της

άσκησης στο σώμα και το πνεύμα, δ) η καλλιέργεια των δεξιοτήτων, ε) η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης απέναντι στα αρνητικά φαινόμενα του αθλητισμού, στ) η εκτίμηση και η αποδοχή των ατόμων και των ιδιαιτεροτήτων τους, ζ) ο σεβασμός και η εφαρμογή των κανόνων του παιχνιδιού, η) η μαζική συμμετοχή στην άσκηση, στον αθλητισμό τον πρωταθλητισμό, θ) η κατανόηση των παιδαγωγικών στοιχείων και ι) η διαμόρφωση δεσμών φιλίας, συνεργασίας και αλληλοβοήθειας στα πλαίσια του «ευ αγωνίζεσθε».

Το πρόγραμμα της Ολυμπιακής Παιδείας, όπως εφαρμόζεται σήμερα και για όλα όσα αντιπροσωπεύει, αποτελεί μια κοινωνική αναγκαιότητα και παρέχει μία καινοτόμο φιλοσοφία για το εκπαιδευτικό μας σύστημα. Τα παιδιά μέσω του μαθήματος της Ολυμπιακής Παιδείας οδηγούνται στην κριτική σκέψη, στον προβληματισμό, στην εξερεύνηση, στην ανακάλυψη και τέλος στην αφομοίωση και τη μάθηση (Αρβανίτη, 2000). Οι Παπαϊωάννου, Θεοδωράκης και Γούδας (2003), αναφέρουν ότι ο Σωκράτης, 2500 χρόνια πριν, εφάρμοσε ένα στυλ διδασκαλίας το οποίο ονομάζεται σήμερα «καθοδηγούμενης ανακάλυψης». Η δομή και τα περιεχόμενα του μαθήματος επιτρέπουν στον καθηγητή Ολυμπιακής Παιδείας να εφαρμόσει το συγκεκριμένο στυλ διδασκαλίας. Έτσι εμπνέει τα παιδιά να καθορίσουν στόχους φτάνοντας μέσω αυτών σε υψηλά επίπεδα αθλητικής απόλαυσης (Fox, Goudas, Biddle, Duda & Armstrong, 1994). Οι μαθητές προσανατολίζονται με ενθουσιασμό στη μάθηση μέσα από ομαδικές εργασίες και ευχάριστα καθήκοντα, βιώνοντας τις αξίες του Ολυμπισμού, της κοινωνίας και τις υγιείς αρχές του αθλητισμού (Αρβανίτη, 2000).

Με δεδομένο ότι υπάρχει εκτεταμένη αξιολόγηση του προγράμματος της Ολυμπιακής παιδείας από το υπουργείο παιδείας και το "Αθήνα 2004" θεωρήθηκε απαραίτητο να πραγματοποιηθεί μία έρευνα όπου, με την επισύναψη ερωτήσεων που δεν έχουν μελετηθεί από την επίσημη αξιολόγηση, να διαπιστωθεί κατά πόσο οι στάσεις των μαθητών ήταν θετικές ή αρνητικές σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος και τις προτιμήσεις τους στο περιεχόμενο της διδασκαλίας. Τα παραπάνω οριοθέτησαν τα ερωτήματα της παρούσας έρευνας όπως αν οι μαθητές θεωρούν ενδιαφέρον και απαραίτητο το πρόγραμμα, τι πιστεύουν ότι τους πρόσφερε, αν τους άρεσε το περιεχόμενο και τα μέσα διδασκαλίας του και αν θέλουν να συνεχιστεί να

διδάσκεται.

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να καταγράψει τις απόψεις των μαθητών δημοτικού και γυμνασίου σχετικά με το μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας. Επιμέρους στόχος ήταν να ελεγχθούν οι διαφορές μεταξύ των βαθμίδων εκπαίδευσης.

Η διενέργεια της παρούσας έρευνας θεωρήθηκε σημαντική διότι τα αποτελέσματά της θα είναι χρήσιμα στους υπεύθυνους οργάνωσης του μαθήματος «Ολυμπιακή Παιδεία» αλλά και στους διδάσκοντες του. Ειδικότερα, σχετικά με το περιεχόμενό του (ενότητες και μέσα διδασκαλίας), θα συμβάλει στον εντοπισμό των πιθανά αδύνατων σημείων, ούτως ώστε να διαμορφωθεί ανάλογα με τις νέες ανάγκες που θα προκύψουν. Επίσης, οι αρμόδιοι του υπουργείου παιδείας θα συλλέξουν πληροφορίες για το αν καλύπτονται οι στόχοι του μαθήματος, οι οποίοι θα αντικατοπτριστούν στο μέγεθος αποδοχής και ενδιαφέροντος των μαθητών για αυτό. Οι παραπάνω πληροφορίες ίσως φανούν χρήσιμες στην απόφαση του υπουργείου παιδείας για τον αν θα πρέπει να ενταχθεί, μόνιμα ή όχι, η Ολυμπιακή Παιδεία στο αναλυτικό πρόγραμμα των σχολείων.

Η μηδενική υπόθεση που ελέγχθηκε ήταν η ακόλουθη: οι απόψεις των μαθητών δημοτικού και γυμνασίου, όσον αφορά το μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας, δεν διέφεραν στατιστικά σημαντικά μεταξύ τους.

Μέθοδος και Διαδικασία

Δείγμα

Στην παρούσα έρευνα συμμετείχαν οι μαθητές (N=164) της Ε' (23 κορίτσια, 29 αγόρια) & ΣΤ' (61 κορίτσια, 51 αγόρια) τάξης των δημοτικών σχολείων και της Α' (16 κορίτσια, 26 αγόρια) Β' (31 κορίτσια, 14 αγόρια & Γ' (37 κορίτσια, 40 αγόρια) τάξης των γυμνασίων (N=164) της Ξάνθης, Κομοτηνής και Αλεξανδρούπολης. Το κριτήριο επιλογής του δείγματος ήταν ότι διδάσκονταν το μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας. Η επιλογή των σχολείων ήταν τυχαία.

Διαδικασία

Η συλλογή των δεδομένων στηρίχθηκε στο ερωτηματολόγιο της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης «Αθήνα 2004» (ηλεκτρονική σελίδα www.olympiceducation.gr), όπου περιείχε 12 ερωτήσεις σχετικές με την αξιολόγηση του προγράμματος της Ολυμπιακής Παιδείας. Αυτές ήταν: α) θα ήθελα να συμμετάσχω ως εθελοντής στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 με το αν τους ήταν ενδιαφέρον, β) συμμετείχα πάντα ενεργά στις δραστηριότητες του προγράμματος της Ολυμπιακής Παιδείας, γ) ανταποκρίθηκα επαρκώς στις απαιτήσεις του προγράμματος, δ) μέσα από το πρόγραμμα έμαθα

πολλά για την οργάνωση των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων, ε) κατανόησα την οπουδαιότητα των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 για την χώρα μας, ζ) το θεωρητικό μέρος του προγράμματος (διαλέξεις, ομιλίες κλπ.) μου άρεσε πολύ, η) το εικαστικό μέρος του προγράμματος (θέατρο, εκδηλώσεις, προβολές κλπ.) μου άρεσε πολύ, θ) το κινητικό μέρος του προγράμματος (παιχνίδια, αγώνες, πρωταθλήματα κλπ.) μου άρεσε πολύ, ι) παρακολουθούσα τα μαθήματα της Ολυμπιακής Παιδείας με ενδιαφέρον, κ) συμμετείχα στις δραστηριότητες που έγιναν εκτός σχολικού προγράμματος, λ) συμμετείχα στις εκδηλώσεις που έγιναν στο πρόγραμμα της Ολυμπιακής Παιδείας, μ) βρίσκω το μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας: 1. πολύ ευχάριστο έως πολύ δυσάρεστο, 2. πολύ αδιάφορο έως πολύ ενδιαφέρον, 3. πολύ χρήσιμο έως πολύ άχρηστο, 4. πολύ βαρετό έως πολύ διασκεδαστικό, 5. πολύ καλό έως πολύ κακό.

Έτσι για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας τροποποιήθηκαν οκτώ (8), εξαιρέθηκαν τρεις (3) και δημιουργήθηκαν δώδεκα (12) νέες ερωτήσεις. Συγκεκριμένα, το τελικό ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα έρευνα περιείχε συνολικά δεκαέξι (16) ερωτήσεις και χωρίστηκε σε δύο ενότητες. Η πρώτη περιελάμβανε δέκα (10) ερωτήσεις όπου οι μαθητές του δείγματος καλούνταν να απαντήσουν, σε πενταβάθμια κλίμακα αξιολόγησης (συμφωνώ απόλυτα=1, διαφωνώ απόλυτα=5 ή πάντα=1, ποτέ=5 και πάρα πολύ=1, καθόλου=5), στο κατά πόσο το μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας: α) ήταν απαραίτητο να διδαχθεί, β) τους ήταν ενδιαφέρον, γ) τους πρόσφερε νέες γνώσεις, δ) τους βοήθησε να σκεφτούν διάφορα κοινωνικά θέματα, ε) τους βοήθησε να μάθουν να ενεργούν σε μία ομάδα εργασίας, στ) τους βοήθησε να αποκτήσουν νέους φίλους ζ) εκπλήρωσε τους στόχους του σύμφωνα με το περιεχόμενό του, η) πρέπει να διδάσκεται από ειδικευμένους, στην Ολυμπιακή Παιδεία, καθηγητές Φυσικής Αγωγής, θ) επιθυμούν να διδάσκεται ανεξάρτητα από το ότι η χώρα μας διοργανώνει ή όχι τους Ολυμπιακούς Αγώνες, ι) συμφωνούν να συνεχιστεί το μάθημα και μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Η δεύτερη ενότητα του ερωτηματολογίου περιείχε έξι (6) ερωτήσεις, όπου οι μαθητές έπρεπε να επιλέξουν: α) τη θεματική ενότητα που τους άρεσε, β) τα μέσα που θα χρησιμοποιούσαν αν ασχολούνταν με αυτήν, γ) αν προτιμούν να βαθμολογούνται οι μαθητές, δ) το μέρος του προγράμματος που προτιμούσαν, ε) με τι αθλήματα πρέπει να απασχολούνται και στ) την περίοδο της ημέρας που προτιμούσαν να διδάσκεται το μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας. Η αξιοπιστία του ερωτηματολογίου ήταν υψηλή ($\alpha=.90$).

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε τους μήνες Απρίλιο και Μάιο τη σχολική περίοδο 2002-2003. Πριν

οι συμμετέχοντες συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο, τους δόθηκαν οι ακόλουθες προφορικές οδηγίες: α) τα ερωτηματολόγια είναι ανώνυμα, β) δεν υπάρχουν σωστές και λάθος απαντήσεις και γ) έπρεπε να καταγράψουν την προσωπική τους άποψη (Παπαϊωάννου & Βουδαλικάκης, 1999).

Αποτελέσματα

Για τη στατιστική επεξεργασία των δεδομένων έγιναν συγκρίσεις μέσων όρων (t-test), και συχνο-

τήτων (χ^2). Στον πίνακα 1 παραθέτονται οι μέσοι όροι και οι τυπικές αποκλίσεις από τις απαντήσεις των μαθητών του δημοτικού και γυμνασίου στις ερωτήσεις με κλίμακα. Ειδικότερα, σχετικά με το αν το μάθημα ήταν απαραίτητο και ενδιαφέρον, διαπιστώθηκε ότι μαθητές του δημοτικού έδωσαν σημαντικά πιο θετικές απαντήσεις από αυτούς του γυμνασίου. Επίσης, οι μαθητές του δημοτικού βοήθηθηκαν πολύ περισσότερο στο να σκεφτούν διάφορα κοινωνικά θέματα όπως και στο ότι απόκτη-

Πίνακας 1: Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις για τις απαντήσεις των μαθητών του δημοτικού και γυμνασίου στις ερωτήσεις με κλίμακα (μικρότερο σκορ δείχνει θετικότερη απάντηση)

Μεταβλητές	Δημοτικό (N=164)		Γυμνάσιο (N=164)		Τιμή t
	ΜΟ	ΤΑ	ΜΟ	ΤΑ	
Αν το μάθημα ήταν απαραίτητο	1.52	.80	1.77	.88	2.763 **
Αν το μάθημα ήταν ενδιαφέρον	1.76	.98	2.39	1.15	-5.331 **
Αν τους πρόσφερε νέες γνώσεις	1.78	1.00	1.96	.83	-1.738
Αν σκέφτηκαν διάφορα κοινωνικά θέματα	1.95	1.06	2.47	1.16	-4.290 **
Αν τους βοήθησε να μάθουν να ενεργούν σαν μια ομάδα	1.46	.92	1.64	.85	-1.861
Αν τους βοήθησε να αποκτήσουν νέους φίλους	2.03	1.22	2.47	1.40	-3.143, **
Αν εκπληρώθηκαν οι στόχοι του μαθήματος	1.90	.97	2.27	1.06	-3.270 **
Αν πρέπει να διδάσκεται από ειδικευμένους, στην Ολυμπιακή Παιδεία, καθηγητές της Φυσικής Αγωγής	1.66	.95	1.77	.92	-1.121
Αν επιθυμούν να διδάσκεται ανεξάρτητα από το ότι η χώρα μας διοργανώνει ή όχι τους Ολυμπιακούς Αγώνες	1.79	1.10	1.87	.93	-.814
Αν συμφωνούν να συνεχιστεί το μάθημα και μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες	1.48	.93	1.71	.89	-2.364*

**p<.01, * p<.05

Πίνακας 2: Συχνότητες και ποσοστά εμφάνισης των απαντήσεων από τους μαθητές του δημοτικού και γυμνασίου, σχετικά με την θεματική ενότητα που τους άρεσε

Θεματική ενότητα που τους άρεσε	Δημοτικό		Γυμνάσιο		χ^2
	Συχνότητα	Ποσοστό %	Συχνότητα	Ποσοστό %	
Αρχαίοι ολυμπιακοί Αγώνες	61	37.2	40	24.4	4.36*
Σύγχρονοι Ολυμπιακοί αγώνες	28	17.1	44	26.8	3.55
Αθήνα 2004	40	24.4	48	29.3	.72
Εθελοντισμός	16	9.8	5	3.0	5.76 *
Παρα-ολυμπιακοί	7	4.3	9	5.5	.25
Κοινωνικά-ηθικά ζητήματα	-	-	9	5.5	-
Μη διαδεδομένα αθλήματα	12	7.3	9	5.5	.42
Σύνολο	164	100.0	164	100.0	

*p<.05

Πίνακας 3: Συχνότητες και ποσοστά εμφάνισης των απαντήσεων από τους μαθητές του δημοτικού και γυμνασίου, σχετικά με το ποια μέσα θα ήθελαν να χρησιμοποιήσουν για να ασχοληθούν με κάποια από τις θεματικές ενότητες

Ποια μέσα θα ήθελαν να χρησιμοποιήσουν για να ασχοληθούν με κάποια από τις θεματικές ενότητες	Δημοτικό		Γυμνάσιο		χ^2
	Συχνότητα	Ποσοστό %	Συχνότητα	Ποσοστό %	
Κινητικά προγράμματα	78	47.6	62	37.8	1.82
Επισκέψεις-εκδρομές	48	29.3	59	36.0	1.13
Ζωγραφική	16	9.8	16	9.8	.00
Θέατρο	12	7.3	12	7.3	.00
Επιδείξεις (μη διαδεδομένων αθλημάτων)	1	.6	5	3.0	2.66
Πηλό ή γύψο	5	3.0	3	1.8	.50
Κατασκευές	4	2.4	6	3.7	.40
Άλλο	-	-	1	.6	-
Σύνολο	164	100.0	164	100.0	

σαν νέους φίλους. Ακόμη, ήταν σημαντικά πιο θετικοί, στο ότι το μάθημα, σύμφωνα με το περιεχόμενό του, εκπλήρωσε τους στόχους του αλλά και στην επιθυμία τους να συνεχιστεί και μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Αντίθετα, δεν διαπιστώθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές, μεταξύ των μαθητών του δείγματος, στο αν το μάθημα τους πρόσφερε νέες γνώσεις και αν τους βοήθησε να μάθουν να ενεργούν σε μία ομάδα εργασίας. Επίσης, όλοι οι μαθητές συμφώνησαν στο ότι το μάθημα πρέπει να διδάσκεται από ειδικευμένους, στην Ολυμπιακή Παιδεία, καθηγητές Φυσικής Αγωγής και ότι επιθυμούν να διδάσκεται ανεξάρτητα από το ότι η χώρα μας διοργανώνει ή όχι τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Σχετικά με την θεματική ενότητα, που άρεσε περισσότερο στους μαθητές του δημοτικού, ήταν οι αρχαίοι ολυμπιακοί αγώνες (37.2%), το Αθήνα 2004 (24.4%) και αμέσως μετά οι σύγχρονοι ολυμπιακοί αγώνες (17.1%). Αντίθετα, το 29.3% των μαθητών του γυμνασίου απάντησε Αθήνα 2004, το 27 % σύγχρονοι ολυμπιακοί αγώνες και το 24.5% αρχαίοι ολυμπιακοί αγώνες. Οι υπόλοιπες ενότητες και για τις δύο βαθμίδες εκπαίδευσης, παρουσί-

σαν χαμηλό ποσοστό προτίμησης, όπου το μικρότερο για τους μαθητές του δημοτικού (4.3%) παρατηρήθηκε στους παρα-ολυμπιακούς αγώνες και του γυμνασίου (3%) στον εθελοντισμό. Από την σύγκριση των απαντήσεων, μεταξύ των μαθητών του δείγματος, διαπιστώθηκε ότι διέφεραν στατιστικά σημαντικά μεταξύ τους στις θεματικές ενότητες αρχαίοι ολυμπιακοί αγώνες, σύγχρονοι ολυμπιακοί αγώνες και στον εθελοντισμό, όπου οι μαθητές του δημοτικού έδειξαν σημαντικά μεγαλύτερη προτίμηση από αυτούς του γυμνασίου (πίνακας 2).

Όσον αφορά τα μέσα που θα ήθελαν να χρησιμοποιήσουν για να ασχοληθούν με τις θεματικές ενότητες διαπιστώθηκε ότι, οι μαθητές του δείγματος προτίμησαν περισσότερο τα κινητικά προγράμματα (δημοτικό 47.6%, γυμνάσιο 37.8%), τις επισκέψεις (δημοτικό 29.3%, γυμνάσιο 36%) και την ζωγραφική (δημοτικό 9.8%, γυμνάσιο 9.8%). Από την σύγκριση των απαντήσεων μεταξύ των μαθητών του δημοτικού και του γυμνασίου δεν διαπιστώθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές (πίνακας 3).

Σχετικά με το μέρος του προγράμματος που προτιμούσαν, οι μαθητές των δύο βαθμίδων εκπαί

Πίνακας 4: Συχνότητες και ποσοστά εμφάνισης των απαντήσεων από τους μαθητές του δημοτικού και γυμνασίου, σχετικά με το μέρος του προγράμματος που προτιμούσαν

Το μέρος του προγράμματος που προτιμούσαν	Δημοτικό		Γυμνάσιο		χ^2
	Συχνότητα	Ποσοστό %	Συχνότητα	Ποσοστό %	
Θεωρητικό μέρος	12	7.3	20	12.2	2.00
Εικαστικό μέρος	44	26.8	50	30.5	.38
Κινητικό μέρος	108	65.9	94	57.3	.97
Σύνολο	164	100	164	100.0	

Πίνακας 5: Συχνότητες και ποσοστά εμφάνισης των απαντήσεων από τους μαθητές του δημοτικού και γυμνασίου, σχετικά με ποια αθλήματα έπρεπε να απασχολούνται.

Με τι αθλήματα έπρεπε να απασχολούνται	Δημοτικό		Γυμνάσιο		χ ²
	Συχνότητα	Ποσοστό %	Συχνότητα	Ποσοστό %	
Μαθαίνεις καινούργια Ολυμπιακά αθλήματα	58	35.4	52	31.7	.32
Ασχολείσαι με αυτά που ήδη γνώριζες	2	1.2	18	11.0	12.80 ***
Και τα δύο	104	63.4	94	57.3	.47
Σύνολο	164	100	164	100.0	

***p<.001

δευσης, ήταν κυρίως το κινητικό (δημοτικό 65.9%, γυμνάσιο 57.3%) και το εικαστικό (δημοτικό 26.8%, γυμνάσιο 30.5%). Από την σύγκριση των απαντήσεων μεταξύ των μαθητών του δημοτικού και του γυμνασίου δεν διαπιστώθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές (πίνακας 4).

Στην ερώτηση με τι αθλήματα πρέπει να απασχολούνται διαπιστώθηκε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των μαθητών του δημοτικού (63.4%) και του γυμνασίου (57.3%) επέλεξε το συνδυασμό καινούργιων ολυμπιακών αθλημάτων με εκείνα που ήδη γνώριζε. Επίσης, συμφώνησαν στο ότι πρέπει να απασχολούνται μόνο με καινούργια ολυμπιακά αθλήματα (δημοτικό 35.4%, γυμνάσιο 31.7%). Όμως, σημαντική διαφορά διαπιστώθηκε στο ότι πρέπει να απασχολούνται μόνο με αθλήματα που ήδη

γνώριζαν, όπου οι μαθητές του γυμνασίου (11%) φάνηκε να το προτίμησαν σημαντικά περισσότερο εφόσον μόνο το 1.2% του δημοτικού κόκλωσε την παραπάνω επιλογή (πίνακας 5).

Στην ερώτηση αν θα πρέπει να βαθμολογούνται οι μαθητές στο μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας, φάνηκε ότι η πλειοψηφία των μαθητών του δημοτικού (49.4%) συμφώνησε με την διαδικασία της βαθμολογίας σε αντίθεση με τους μαθητές του γυμνασίου (28.7%) που απάντησαν όχι. Από την σύγκριση των συχνοτήτων διαπιστώθηκε ότι οι μαθητές του δημοτικού ήταν σημαντικά πιο θετικοί από αυτούς του γυμνασίου (πίνακας 6).

Στον πίνακα 7 φαίνεται ότι, σχετικά με την περίοδο της ημέρας που προτιμούσαν να διδάσκεται το μάθημα, σχεδόν το ίδιο ποσοστό των μαθητών

Πίνακας 6: Συχνότητες και ποσοστά εμφάνισης των απαντήσεων από τους μαθητές του δημοτικού και γυμνασίου σχετικά με το αν θα πρέπει να βαθμολογούνται στο μάθημα της Ολυμπιακής παιδείας

Αν θα πρέπει να βαθμολογούνται στο μάθημα της Ολυμπιακής παιδείας	Δημοτικό		Γυμνάσιο		χ ²
	Συχνότητα	Ποσοστό %	Συχνότητα	Ποσοστό %	
Ναι	81	49.4	47	28.7	9.03 **
Όχι	50	30.5	96	58.5	14.49***
Δεν είμαι σίγουρος-η	33	20.1	21	12.8	266
Σύνολο	164	100	164	100.0	

***p<.001, **p<.01

Πίνακας 7: Συχνότητες και ποσοστά εμφάνισης των απαντήσεων από τους μαθητές του δημοτικού και γυμνασίου, σχετικά με το ποια περίοδο της ημέρας προτιμούσαν να διδάσκεται το μάθημα

Ποια περίοδο της ημέρας προτιμούσαν να διδάσκεται το μάθημα	Δημοτικό		Γυμνάσιο		χ ²
	Συχνότητα	Ποσοστό %	Συχνότητα	Ποσοστό %	
Το πρωί	80	48.8	104	63.4	3.13
Το απόγευμα	22	13.4	23	14.0	.02
Πρωί & απόγευμα	62	37.8	37	22.6	6.31*
Σύνολο	164	100	164	100.0	

*p<.05

του δείγματος απάντησε το πρωί (δημοτικό 48.8%, γυμνάσιο 63,4%) και το απόγευμα (δημοτικό 13.4%, γυμνάσιο 14%), χωρίς να διαπιστωθούν στατιστικά σημαντικές διαφορές στις απαντήσεις τους. Αντίθετα, σημαντικές διαφορές εντοπίστηκαν στην επιλογή πρωί & απόγευμα, όπου οι μαθητές του δημοτικού (37.8%) φάνηκε να την προτιμούν περισσότερο απ' ό,τι του γυμνασίου (22.6%).

Συζήτηση

Ο Pierre de Coubertin (Οδηγός Ολυμπιακής και Αθλητικής Παιδείας, 1998) αναφέρει ότι το μέλλον του πολιτισμού στις μέρες μας δεν στηρίζεται σε πολιτικές ή οικονομικές βάσεις αλλά εξαρτάται αποκλειστικά από την κατεύθυνση που θα δοθεί στην παιδεία. Θεωρεί επίσης ότι, η Ολυμπιακή Παιδεία έχει τη δύναμη να συμβάλει στην επίλυση ορισμένων κοινωνικών προβλημάτων, να διδάξει τις αρχές της τιμότητας και του σεβασμού και να δημιουργήσει τη «Δημοκρατία των Νέων».

Οι απαντήσεις των μαθητών του δείγματος σχετικά με το αν είναι απαραίτητο να διδάσκεται το μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας στα σχολεία, στην πλειοψηφία τους ήταν θετικές. Οι απόψεις των παιδιών συμπίπτουν με τις ιδέες των Buller, Coffman, Hsu, Pyun, Shakhverdieva & Stauffer (1999), για την παγκόσμια και καθολική εφαρμογή της ολυμπιακής φιλοσοφίας. Στο άρθρο τους κηρύττουν την ευκαιρία για προσωπική βελτίωση όλων των παιδιών μέσα από το σχολείο και όχι μόνο των αντιπροσώπων του υψηλού αθλητισμού. Κάποιοι από τους λόγους για τους οποίους το μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας έτυχε της αποδοχής των ελλήνων μαθητών στα σχολεία που εφαρμόστηκε, είναι η καλλιέργεια του ομαδικού πνεύματος, το κέντρισμα της φαντασίας, η ενθάρρυνση της πρωτοβουλίας του μαθητή, αλλά και γενικότερα η ευελιξία που προϋποθέτει κατά τη σύνθεση και εφαρμογή των εκπαιδευτικών αντικειμένων. Επίσης παρατηρήθηκε ότι τα παιδιά του δημοτικού έδωσαν περισσότερες θετικές απαντήσεις από ό,τι του γυμνασίου. Πιθανόν αυτό να οφειλόταν στη συχνότητα εφαρμογής του προγράμματος στις δύο βαθμίδες εκπαίδευσης (δημοτικό, γυμνάσιο). Ειδικότερα, ο καθηγητής της Ολυμπιακής Παιδείας, στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, έρχεται σε επαφή με τα παιδιά της Ε' και ΣΤ' τάξης κάθε εβδομάδα. Αντίθετα, στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση έχει την ευκαιρία να έρθει σε επικοινωνία με τους μαθητές του, εντός ωρολογίου προγράμματος, μόνο μία φορά το μήνα. Οι υπόλοιπες ώρες που έχει ο καθηγητής στη διάθεσή του είναι εκτός ωρολογίου προγράμματος, με άμεση συνέπεια τη μείωση του αριθμού των παιδιών που μπορούν να παρακολουθήσουν το μάθημα, πιθανά λόγω άλλων υποχρεώσεων όπως φροντιστηριακών μαθημάτων.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι όλοι οι μαθητές παρακολούθησαν το μάθημα με ενδιαφέρον αλλά οι περισσότερες θετικές απαντήσεις δόθηκαν από τα παιδιά του δημοτικού. Τα παιδιά του γυμνασίου έδωσαν λιγότερο θετικές απαντήσεις, ίσως γιατί ήταν σε μικρότερο βαθμό προσανατολισμένα στη δουλειά σε σχέση με αυτά του δημοτικού (Παπαϊωάννου, Θεοδωράκης & Γούδας, 2003). Φαίνεται ότι το μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας, και στις δύο βαθμίδες εκπαίδευσης, με την ευελιξία των γνωστικών στόχων του, κάλυψε κάποιες αναγκαίες και έδωσε την ευκαιρία στους μαθητές, στα πλαίσια του σχολικού προγράμματος, να «ξεδιπλώσουν» ικανότητες και δεξιότητες τις οποίες δεν είχαν παλαιότερα την δυνατότητα να εμφανίσουν.

Οι μαθητές του δημοτικού και του γυμνασίου συμφώνησαν στο ότι μέσω του προγράμματος αποκάλυψαν νέες γνώσεις, διαφορετικές από τα άλλα μαθήματα. Η διαπίστωση που θέλει τους μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης λιγότερο, αλλά όχι σημαντικά, θετικούς στην παραπάνω ερώτηση πιθανόν να οφείλονταν στο ότι, λόγω του σταδίου εκπαίδευσής τους έχουν ακούσει ήδη κάποιες από τις πληροφορίες που δίνονταν. Αυτό ενισχύεται και από τα περιεχόμενα του προγράμματος διότι περιλαμβάνει παρόμοια αλλά και επιπλέον μαθήματα ιστορίας, φιλοσοφίας, γεωγραφίας, κοινωνιολογίας, μουσικής, χορού (Αθήνα 2004, 2001).

Τα κοινωνικά θέματα, που ίσως να μην μπορούν να λυθούν βραχυπρόθεσμα, αποτελούν μέρος της σημερινής παγκόσμιας πραγματικότητας με αναμφίβολα δραματικές συνέπειες. Ελπίδα ίσως να αποτελούν τα λόγια του Kofi Annan (1999), ότι η ειρήνη δεν μπορεί να χτιστεί μέσα σε μια νύχτα ή να ριζώσει σε μια μέρα. Με τη βοήθεια του ολυμπισμού όμως μπορεί να φτυχτεί και να καλλιεργηθεί στις ψυχές όλων ξεκινώντας από τα παιδιά στην ποιο ευαίσθητη φάση της ηλικίας τους στο σχολείο. Τα παραπάνω φάνηκαν να απασχολούν σημαντικά περισσότερο τα παιδιά του δημοτικού απ' ό,τι του γυμνασίου. Πιθανόν η διαφορετική ηλικία των μαθητών του δείγματος, η οποία ορίζει το στάδιο της ωριμότητας τους αλλά και τα νέα τους ενδιαφέροντα και προβληματισμοί, να μην επηρέασαν πάρα πολύ του μαθητές του γυμνασίου.

Σύμφωνα με τον Griffin (1978), τα παιδιά συμμετέχουν στον αθλητισμό επειδή μαθαίνουν, αποκτούν φυσική κατάσταση, διασκεδάζουν, δουλεύουν ομαδικά, κάνουν φίλους. Στην παρούσα έρευνα διαπιστώθηκε ότι, όλοι οι μαθητές του δείγματος απολάμβαναν περισσότερο και καταλάβαιναν καλύτερα την αξία της «ομαδικής συνεργασίας της μεθόδου project», που εφαρμόζεται στα μαθήματα της Ολυμπιακής Παιδείας. Φαίνεται ότι τα παιδιά του δημοτικού και γυμνασίου, στη «μέθοδο project» ως μέλη μιας ομάδας είχαν άμεση προσωπική επικοινωνία και αλληλεξάρτηση, βοηθώντας το

ένα το άλλο να έχουν όλοι ατομική και συλλογική ευθύνη με απομακρυσμένα τα στοιχεία της εξουσίας. Θέματα όπως ο ρατσισμός, τα ναρκωτικά, το δίκαιο παιχνίδι, η φαρμακοδιέγερση πιστεύεται ότι προσελκύουν το ενδιαφέρον των μαθητών, οδηγώντας τους στο προβληματισμό, και ανοίγοντας τους νέους ορίζοντες μάθησης (Αρβανίτη, 2000).

Θετικές ήταν και οι απαντήσεις των μαθητών στο ερώτημα για το αν απέκτησαν νέους φίλους στο μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας, όπου και εδώ παρατηρήθηκαν περισσότερο θετικές απαντήσεις από τα παιδιά του δημοτικού σε σχέση με εκείνα του γυμνασίου. Φαίνεται ότι για τους μαθητές του γυμνασίου, η επαφή τους μέσω της εφαρμογής του προγράμματος, η απογευματινή ώρα και η είσοδος τους στην εφηβεία αύξησαν τις απαιτήσεις από τους άλλους και την ικανότητα να αντιλαμβάνονται καλύτερα τη διαφορά των εννοιών φιλία και παρέα.

Επίσης διαπιστώθηκε ότι, τα παιδιά του δημοτικού τοποθετήθηκαν θετικότερα από τα παιδιά του γυμνασίου, στο ερώτημα αν εκπληρώθηκαν οι στόχοι της Ολυμπιακής Παιδείας. Ο λόγος, ίσως θα πρέπει να αναζητηθεί στις διαφορετικές κατευθύνσεις και στις επιπλέον αναζητήσεις των παιδιών του γυμνασίου. Θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι το μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας στην Ελλάδα αποτελεί μια σημαντική πρόκληση, «ελευθερώνοντας» τη φαντασία των δασκάλων και των μαθητών, συμβάλλοντας συγχρόνως σε σημαντικούς εκπαιδευτικούς στόχους. Ο Siedentop (1994) υποστηρίζει ότι αυτοί οι στόχοι βρίσκονται στον ολυμπισμό και είναι α) η καλύτερη κατανόηση του κόσμου, β) καλύτερη εκτίμηση και σεβασμός ενός «πολύ-πολιτισμικού» κόσμου, γ) δυνατότητα να είναι όχι μόνο ηγέτης αλλά και μέλος μιας ομάδας εργασίας και δ) δυνατότητα να επιμένει στους στόχους παρά τα εμπόδια και τις οπισθοδρομήσεις.

Επίσης προέκυψε ότι, οι μαθητές του δείγματος συμφώνησαν στο ότι το μάθημα πρέπει να διδάσκεται από ειδικευμένους, στην Ολυμπιακή Παιδεία, καθηγητές Φυσικής Αγωγής. Από αυτό προκύπτει ότι υπήρχαν θετικές σχέσεις μεταξύ μαθητών και καθηγητών. Σύμφωνα με τους Παπαϊωάννου και Γούδα (1994), αυτό οδηγεί σε ένα περιβάλλον που είναι υψηλά προσανατολισμένο στη μάθηση. Οι καθηγητές Φυσικής Αγωγής ίσως λόγω των σπουδών τους έχουν ευρύ φάσμα γνώσεων έτσι ώστε να μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο, ενώνοντας την αθλητική παράδοση με τον πολιτισμό, αναπτύσσοντας την κοινωνικότητα των παιδιών και καλλιεργώντας μια θετική στάση προς τον αθλητισμό.

Οι περισσότεροι μαθητές του δημοτικού και του γυμνασίου ήταν το ίδιο θετικοί στο ότι το μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας θα έπρεπε να διδάσκεται στα σχολεία, ανεξάρτητα από την διο-

γάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων στην χώρα μας. Τα παραπάνω ενισχύουν το γεγονός ότι πράγματι το συγκεκριμένο μάθημα τους ήταν πολύ ενδιαφέρον. Η Ολυμπιακή Παιδεία φαίνεται να έφερε το μαθητή κοντά σε ιδέες όπως ο ολυμπισμός, η ειρήνη, η ευγενής άμιλλα, η καλλιέργεια σώματος και πνεύματος, η συνεργασία, η προστασία του περιβάλλοντος κ.λπ. Η επαφή και η εξοικείωση του μαθητή με αυτές τις ιδέες είναι πράγματι μια αναγκαία όψη στη σημερινή εποχή. Μέσα σε έναν ολοένα μεταβαλλόμενο κόσμο, η προετοιμασία του νέου ανθρώπου, όχι μόνο με το γνωστικό οπλισμό που του χρειάζεται για να προχωρήσει, αλλά και με τα απαραίτητα συναισθηματικά και ηθικά εφόδια που θα τον βοηθήσουν να καταστεί ενεργός και συνειδητοποιημένος πολίτης είναι βασικής σημασίας. Το γεγονός ότι κάποιοι μαθητές του δείγματος δεν ήταν σίγουροι πιθανόν να οφειλόταν στο ότι ίσως είχαν ταυτίσει την Ολυμπιακή Παιδεία μόνο με τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Πολλοί ήταν και οι μαθητές που συμφώνησαν απόλυτα να συνεχιστεί η διδασκαλία του μαθήματος και μετά το 2004, με σημαντικά πιο έντονη την προσδοκία των μαθητών του δημοτικού. Με την παραπάνω διαπίστωση, όσον αφορά στην ελληνική εκπαίδευση, φαίνεται να συμφωνούν προσωπικότητες της πανεπιστημιακής, πολιτικής και πολιτιστικής κοινότητας. Αρκετοί είναι αυτοί που στις μελέτες τους, κάνουν ξεχωριστή αναφορά στο να συνεχιστεί το πρόγραμμα και μετά το 2004 (Μουντάκης 2000, Αρβανίτη, 2000). Φαίνεται ότι από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, οι αναλλοίωτες αξίες του ολυμπισμού εμπνέουν εκατομμύρια ανθρώπων. Η Ολυμπιακή Παιδεία ίσως αποτελεί ένα πρωτοποριακό πρόγραμμα που σκοπό έχει να προσφέρει στους μαθητές γνώσεις, εμπειρίες και αξίες οι οποίες δεν έχουν ημερομηνία λήξης. Η ευρύτερη εφαρμογή του προγράμματος, σε όλα τα σχολεία και πέραν των Ολυμπιακών Αγώνων, μπορεί να θεωρηθεί ότι θα βοηθήσει την ελληνική εκπαίδευση, ούτως ώστε το σχολικό πρόγραμμα να αποκτήσει ευρύτητα και πληρότητα στη διδακτική στοχοθέτηση και στο συγχρονισμό του σχολείου και της κοινωνίας, μια αναγκαιότητα όχι μόνο ελληνική αλλά και παγκόσμια.

Έντονος προβληματισμός δημιουργείται στις τελευταίες προτιμήσεις των μαθητών όσον αφορά στις θεματικές ενότητες. Το γεγονός ότι οι μαθητές του δείγματος προτίμησαν περισσότερο τους Αρχαίους Ολυμπιακούς αγώνες, το Αθήνα 2004 και τους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες πιθανόν να οφειλόταν στο ότι αυτές οι ενότητες αποτελούν μέρος της ιστορίας της χώρας μας και προσέλκυαν έτσι το ενδιαφέρον της μαθητικής κοινότητας. Οι λόγοι που οι εξίσου σημαντικές ενότητες, εθελοντισμός, μη διαδεδομένα αθλήματα, παραολυμπιακοί και κοινωνικά-ηθικά ζητήματα, παρου-

οίασαν χαμηλά ποσοστά προτίμησης ίσως θα πρέπει να αναζητηθούν στο ελλιπές διδακτικό υλικό που υπάρχει για αυτές τις ενότητες εξαιρώντας το υλικό των παρα-ολυμπιακών. Αντίθετα, στις άλλες θεματικές ενότητες οι εκπαιδευτικοί έδωσαν περισσότερη προσοχή στις τρεις πρώτες (Αρχαίοι Ολυμπιακοί αγώνες, Σύγχρονοι Ολυμπιακοί αγώνες, Αθήνα 2004) πιθανόν λόγω του υλικού που είχαν στη διάθεσή τους ή του χρόνου. Ένας επιπλέον λόγος, που ίσως εξηγεί γιατί οι καθηγητές Φυσικής Αγωγής δεν προτίμησαν να διδάξουν θεματικές ενότητες όπως τα ηθικά κοινωνικά και τον εθελοντισμό, είναι γιατί δεν είναι εκπαιδευμένοι να διδάσκουν τέτοια θέματα στην βασική πανεπιστημιακή εκπαίδευσή τους. Τα Τ.Ε.Φ.Α.Α. προσανατολίζουν την εκπαίδευση των γυμναστών κύρια σε αθλητικές δεξιότητες και όχι στο πώς μέσα από αυτές τις δεξιότητες θα περάσουν ηθικά κοινωνικά θέματα που θα βοηθούσαν στην ηθική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών εκτός από τη σωματική και γνωστική.

Το σύνθημα του Ιδρύματος Ολυμπιακής και Αθλητικής Παιδείας για τους εκπαιδευτικούς του προγράμματος είναι, «δημιουργούμε, τραγουδάμε, χορεύουμε, παίζουμε, ονειρευόμαστε». Τα παιδιά μαθαίνουν καλύτερα όταν οι καθηγητές τους δίνουν έμφαση στο παιχνίδι, στη διασκέδαση και τις βιωματικές δραστηριότητες παρά στα βιβλία και στις διαλέξεις (Γκικόσος, 2000). Τα παραπάνω έρχονται σε πλήρη ταύτιση με την έκδηλη προτίμηση, των περισσότερων μαθητών του δείγματος, κυρίως στα κινητικά προγράμματα, στις επισκέψεις ή εκδρομές, ως μέσα διεξαγωγής των θεματικών ενότητων. Το ίδιο συνέβη και με το μέρος του προγράμματος που επιθυμούσαν, όπου το κινητικό συγκέντρωσε το μεγαλύτερο ποσοστό. Η παραπάνω διαπίστωση πιθανόν να οφειλόταν στο περιβάλλον που ζουν τα παιδιά, το οποίο τείνει συνεχώς να γίνεται περισσότερο εχθρικό προς τη κίνησή τους, μειώνοντας τους χώρους παιχνιδιού και δραστηριοτήτων (Τζορμπατζούδης & Παπαγεωργίου, 1997). Το μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας πιστεύεται ότι περιλαμβάνει όλα εκείνα τα στοιχεία (γνώσεις, παιχνίδι, κίνηση) που κάνουν ένα σύγχρονο πρόγραμμα να ξεχωρίζει, προσδίδοντας του αίγλη και καταξιώνοντάς το στις προτιμήσεις μαθητών και εκπαιδευτικών.

Επίσης, η πλειοψηφία των μαθητών του δείγματος προτίμησε ένα συνδυασμό εκμάθησης καινούριων ολυμπιακών αθλημάτων και των ήδη γνωστών. Αφετηρία αυτής της ερώτησης υπήρξε ο φανερός προβληματισμός των εκπαιδευτικών της Ολυμπιακής Παιδείας. Συχνά παρατηρείται το έντονο ενδιαφέρον των παιδιών να ασχοληθούν με ήδη γνωστά αθλήματα, όπως το ποδόσφαιρο για τα αγόρια και η πετοσφαίριση για τα κορίτσια. Βέβαια, σκοπός της Ολυμπιακής Παιδείας δεν είναι η

εξάσκηση των ήδη γνωστών αθλημάτων αλλά η εξοικείωση με καινούρια και άγνωστα ολυμπιακά αθλήματα. Φαίνεται ότι οι περισσότεροι μαθητές, στις δύο βαθμίδες εκπαίδευσης, αισθάνονταν ευχάριστα όταν αποκτούσαν νέες γνώσεις αλλά και περισσότερο παραγωγικοί, όταν δεν αποχωρίζονταν τα ήδη γνωστά αθλήματα, όπου πιθανά ήταν αναμενόμενη η καλύτερη απόδοσή τους. Σύμφωνα με τους Παπαϊωάννου, Θεοδωράκης & Γούδας (2003), βασικός στόχος είναι να αισθάνεται το παιδί ευδιάθετο για να μπορεί να αποκομίσει όλες τις πληροφορίες που του παρέχει ο καθηγητής.

Όσον αφορά την ερώτηση της βαθμολογίας του μαθήματος, οι περισσότεροι μαθητές του δημοτικού συμφώνησαν με την εφαρμογή της βαθμολογίας στο μάθημα σε αντίθεση με αυτούς του γυμνασίου. Φαίνεται ότι το αίσθημα του συναγωνισμού δεν ήταν το ίδιο έντονο μεταξύ των μαθητών στις δύο βαθμίδες εκπαίδευσης. Αφ' ενός η απουσία της βαθμολογίας των επιδόσεων του μαθητή να υποβοηθά τη συνεργασία, εφόσον εκείνο που ενδιαφέρει, περισσότερο, είναι η απόδοση και το αποτέλεσμα της ομαδικής εργασίας και όχι του ατόμου. Αφ' ετέρου η αποχή από τη βαθμολογία και τη μελέτη στο σπίτι πιθανόν να δημιουργεί θετικές σχέσεις μεταξύ μαθητών και καθηγητών. Κατά τον Θεοδωράκη (1993), ο γυμναστής είναι ένα κεντρικό πρόσωπο που επηρεάζει ουσιαστικά τη συμπεριφορά των μαθητών του, διαμορφώνοντας τους θετικές στάσεις προς τη φυσική δραστηριότητα. Σήμερα, περισσότερο ίσως από κάθε άλλη εποχή, ο μαθητής χρειάζεται τον εκπαιδευτικό δίπλα του για να μπορεί, χωρίς αναστολές, να συζητά μαζί του προβλήματα και δυσκολίες της ζωής του.

Τα μέλη της επιτροπής του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, υπεύθυνοι για το σχεδιασμό και την εφαρμογή του προγράμματος της Ολυμπιακής Παιδείας, πιστεύουν ότι το συγκεκριμένο πρόγραμμα δεν έπρεπε να αποτελέσει ένα ακόμη γνωστικό αντικείμενο του σχολικού ωρολογίου προγράμματος, το οποίο θα διδάσκεται και θα αξιολογείται με τον κλασικό τρόπο (Αρβανίτη 2000). Αντίθετη άποψη φάνηκε να είχε το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος, όπου δήλωσαν την έντονη προσδοκία τους για πρωινή τοποθέτηση του μαθήματος στο ημερήσιο πρόγραμμα. Επίσης ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό των μαθητών, κυρίως του γυμνασίου, επέλεξε την πρωινή και απογευματινή. Σημαντικότερος λόγος μπορεί να θεωρηθεί η απογευματινή ενασχόληση των παιδιών με την παραπαιδεία, συνήθως του γυμνασίου, η οποία δεν τους παρέχει το χρόνο να ασχοληθούν τόσο με άλλα ενδιαφέροντα όσο και με μαθήματα όπως η Ολυμπιακή Παιδεία.

Η καλλιέργεια σώματος και πνεύματος των μαθητών σε συνδυασμό με την κριτική σκέψη, την ψυχική και κοινωνική ευεξία και την αρμονική ένταξή τους στη κοινωνία δεν αποτελεί στόχο μόνο της

ελληνικής εκπαιδευτικής πολιτικής αλλά και της πολιτικής άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (Αρβανίτη 2000). Το 2001 στις Βρυξέλλες υπογράφηκε σύμβαση συνεργασίας μεταξύ της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτές προβλέπουν, την επίσημη εισαγωγή των αξιών του ολυμπιακού κινήματος στα σχολεία χωρών-μελών. Ήδη έχει ξεκινήσει η εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος στη Γαλλία, την Ολλανδία και την Ιταλία σε συνεργασία με τις αντίστοιχες Εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές. Μέχρι το 2004 θα πρέπει να επεκταθεί το πρόγραμμα σταδιακά σε όλες τις χώρες-μέλη (Τύπος της Κυριακής, 2003). Η Ελλάδα ήταν η πρώτη χώρα στην Ευρώπη που έχει εντάξει το μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας στο σχολικό πρόγραμμα. Φαίνεται ότι η Ολυμπιακή εκπαίδευση αποτέλεσε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα με προσεκτικά μελετημένα συγγράμματα και όχι ένα ολιγοήμερο πρόγραμμα ενημέρωσης των μαθητών για τους Ολυμπιακούς Αγώνες και τις διαχρονικές αξίες τους.

Από τα παραπάνω συμπεραίνεται ότι, γενικά οι απόψεις των μαθητών του δείγματος ήταν θετικές για το μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας. Όμως, τα παιδιά του δημοτικού έδωσαν τις πιο θετικές απαντήσεις σε αντίθεση με του γυμνασίου που φάνηκαν να ήταν, σε κάποιες ερωτήσεις, επιφυλακτικοί στο να δώσουν την πιο θετική απάντηση. Παρ' όλα αυτά η παραπάνω πληροφορία δεν άλλαξε το γεγονός ότι οι μαθητές του γυμνασίου ήταν εξίσου θετικοί στο πρόγραμμα.

Έτσι, οι μαθητές, της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης: α) αντιμετώπισαν το πρόγραμμα με ενθουσιασμό, θεωρώντας το ενδιαφέρον, απαραίτητο και εποικοδομητικό. Το μάθημα

κάλυψε κάποιες από τις αναγκαιότητες της ελληνικής εκπαίδευσης και οι μαθητές το αποδέχτηκαν πραγματικά, β) επέλεξαν τις δραστηριότητες και τα μέσα, που απαιτούσαν κίνηση και πολύ λιγότερο ότι είχε να κάνει με άλλη δραστηριότητα όπως, ζωγραφική, πηλός, γ) θεώρησαν ότι δεν πρέπει να ασχολούνται μόνο με νέα ολυμπιακά αθλήματα ή μόνο με εκείνα που ήδη γνώριζαν αλλά κυρίως με τον συνδυασμό τους, δ) με την διαδικασία της βαθμολογίας συμφώνησαν περισσότερο οι μαθητές του δημοτικού, ε) όσον αφορά την ώρα διεξαγωγής του μαθήματος επισήμαναν τις πρωινές ώρες αλλά και τις πρωινές-απογευματινές και στ) σημαντικό θεωρήθηκε το γεγονός οι μαθητές θέλουν να διδάσκεται το μάθημα από εκπαιδευμένους καθηγητές της Φυσικής Αγωγής και ότι συμφώνησαν να συνεχιστεί η εφαρμογή του και μετά την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα το 2004. Συνοψίζοντας, δεν θα αποτελούσε υπερβολή να ειπωθεί ότι η Ολυμπιακή Παιδεία βοήθησε τους μαθητές να αποκτήσουν νέες γνώσεις, δεξιότητες, νέους φίλους, ομαδικότητα μέσα σε ένα ευχάριστο και έντονα προσανατολισμένο στη κίνηση και τη μάθηση περιβάλλον.

Σημαντικό θα ήταν να καταγραφούν οι απόψεις των διδασκόντων της Ολυμπιακής Παιδείας για τις συνθήκες κάτω από τις οποίες εφαρμόζαν το μάθημα όπως, οι εγκαταστάσεις αλλά και τα μέσα τα οποία τους παρέχονταν για την διεξαγωγή της κάθε δραστηριότητας στο συγκεκριμένο μάθημα. Η αποπεράτωση μιας τέτοιας έρευνας πιθανόν να εντοπίσει λειτουργικά προβλήματα και ίσως για τις, έστω και λίγες, αρνητικές στάσεις των παιδιών να μην ευθύνονται μόνο κάποια στοιχεία του περιεχομένου.

Σημασία για την Φυσική Αγωγή

Παρόλο που η Ολυμπιακή Παιδεία αποτελεί ένα ανεξάρτητο μάθημα, στα πλαίσια του σχολικού προγράμματος, ωστόσο συνδέεται στενά με τη Φυσική Αγωγή. Με την εισαγωγή της εμπλουτίστηκε και το περιεχόμενο της Φυσικής Αγωγής όπως διδάσκεται σήμερα στα σχολεία. Η Ολυμπιακή Παιδεία διευκολύνει την κατανόηση από τους μαθητές, αξιών όπως η σωματική άσκηση, η προσπάθεια, η άμιλλα, ο υγιής συναγωνισμός κ.ά. έτσι ώστε να αφομοιώνουν καλύτερα και τα γνωστικά αντικείμενα που ορίζονται στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής. Επίσης αποτελεί σημαντικό αρωγό πολλών μαθημάτων, στα πλαίσια του σχολικού προγράμματος, πόσο μάλλον της Φυσικής Αγωγής, η οποία αποτέλεσε και την αφετηρία της διδασκαλίας της.

Σημασία για την Ποιότητα Ζωής

Η παρούσα έρευνα κατέγραψε την πλήρη ικανοποίηση των μαθητών σε ένα πρωτοποριακό πρόγραμμα, το οποίο συμβάλλει στην καλύτερη ποιότητα ζωής, προσφέροντας ουσιαστικές γνώσεις χωρίς να ζητάει στείρα απομνημόνευση. Επιπλέον δημιουργεί στα παιδιά πρότυπα που σχετίζονται με τον αθλητισμό απομακρύνοντας τα από άλλες βλαβερές συνήθειες όπως το κάπνισμα, τη βία και τα ναρκωτικά. Επίσης καλλιεργεί την ομαδικότητα, την άμιλλα και τον υγιή συναγωνισμό, ενώ συγχρόνως δίνει την ευκαιρία στους εκπαιδευτικούς να αναβιώσουν παλιά αθλητικά ιδεώδη και συνήθειες που είχαν ξεχαστεί στο πέρασμα των χρόνων.

Βιβλιογραφία

- ΑΘΗΝΑ 2004 (2001). *Ολυμπιακή Παιδεία. Από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων - Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων.
- Aigner, T., Filho, M., Creutzer, A., Santamaria, D., Georgoroulou, A., Pei, D., Read, S., & Thomas, J. (1999). *IOA International Postgraduate Seminar on Olympic Studies in Greece*.
- Annan, K. (1999). Peace cannot be built overnight. *Olympic Review*, 26, 29-34.
- Αρβανίτη, Ν. (2000). Η Ολυμπιακή Εκπαίδευση στα σχολεία της Ελλάδας. *Φυσική Αγωγή Αθλητισμός και Υγεία*, 8-9, 59-66.
- Binder, D. (2001). Olympism' revisited as context for global education: implications for physical education. *Quest*, 53, 14-34.
- Buller, J., Coffman, J., Hsu, L., Pyun, D., Shakhverdieva, S., & Stauffer, P. (1999). Olympic education: what, why, who and how...; *IOA International Postgraduate Seminar on Olympic Studies.htm*
- Fox, K., Goudas, M., Biddle, S., Duda, J., & Armstrong N. (1994). Children's task and ego goal profiles in sport. *British Journal of Educational Psychology*, 64, 253-261.
- Griffin, L.E. (1978). Why children participate in youth sports. *Paper presented at AAHPER conf., Cansas City, M.O.*
- Γκικόσος, Ι. (2000). *Ολυμπιακή και Αθλητική Παιδεία*. Αθήνα: Προπομπός.
- Εφημερίς της Κυβερνήσεως (2001). Αθήνα, Τεύχος 2ο, Αρ. Φύλλου 1376, Άρθρο 6, 1623-1783.
- Θεοδωράκης, Ι. (1993). Ποιος ευθύνεται; Οι άλλοι, όχι εμείς. Εστία ελέγχου της αθλητικής συμπεριφοράς. *Άθληση και Κοινωνία*, 7, 17-34.
- Ίδρυμα Ολυμπιακής και Αθλητικής Παιδείας (1998). *Οδηγός Ολυμπιακής και Αθλητικής Παιδείας*. Αθήνα: Ίδρυμα Ολυμπιακής και Αθλητικής Παιδείας.
- Μουντάκης, Κ. (2000). Αξίες που πρέπει να καλλιεργεί η Ολυμπιακή και Αθλητική Παιδεία. *Φυσική Αγωγή Αθλητισμός και Υγεία*, 8-9, 29-38.
- Παπαϊωάννου, Α. & Γούδας Μ. (1994). Η παρακίνηση στη Φυσική Αγωγή. *Άθληση και Κοινωνία*, 8, 69-77.
- Παπαϊωάννου Α. & Βουδαλικάκης, Η. (1999). Αντιλήψεις ορθόδοξων χριστιανών και μουσουλμάνων μαθητών για την αξία της επιτυχίας στο σχολείο στο αθλητισμό και στην ζωή. *Αθλητική Απόδοση και Υγεία*, 1, 58-76.
- Παπαϊωάννου, Α., Θεοδωράκης, Ι., & Γούδας, Μ. (2003). *Για μια καλύτερη Φυσική Αγωγή*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Χριστοδουλιδη
- Siedentop, D. (1994). *Sport Education*. Champaign IL: Human Kinetics.
- Τσορμπατζούδης, Χ. & Παπαγεωργίου, Α. (1997). Το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον της σχολικής Φυσικής Αγωγής. Προβλήματα και προβληματισμοί. *Φυσική Αγωγή και Αθλητισμός*, 39, 46-61.

